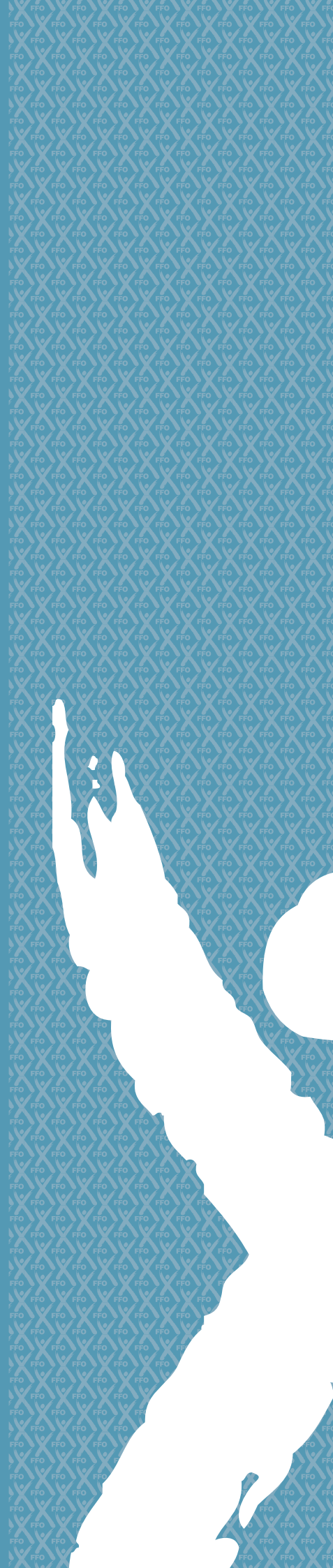

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

ÅRSBERETNING

2017

Forord	s 4
FFOs hovedstyre	s 5
Hovedstyrets oppsummering	s 6-8
Valgkamp 2017	s 9-11
Bistandsprosjekter	s 12
OU-prosjektet	s 13
Kongressen	s 14-15
Sjeldendagen 2017	s 16
Ny politikk i 2017	s 17
Rettighetssenteret	s 18-20
Aktiviteter i FFO	s 21
FFOs Høringsuttalelser	s 22-23
Merknader og prosjekter	s 24
Resultatregnskap og balanse	s 25-34

Et begivenhetsrikt år

Vi ser tilbake på 2017 som et begivenhetsrikt år for FFO. I løpet av året har vi vunnet frem i mange politiske saker, og vi har landet omorganiseringen av organisasjonen.

Årsrapporten for 2017 viser at vi har hatt høy aktivitet på flere områder. Valgkampen er et godt eksempel på det. Her engasjerte vi både sekretariat, styret, fylkeslag og medlemsorganisasjoner for å sette fokus på våre saker og synspunkter. Dette fikk svært god respons, og vi legger opp til å jobbe videre med politiske kampanjer fremover.

På tampen av året vedtok Kongressen en strategi for å utvikle FFO videre med seks innsatsområder som vi skal ha spesielt fokus på i fremtiden. Politisk påvirkning, brukermedvirkning og nettverk, og samarbeid vil være FFOs kjernevirksomhet fremover. Det ble også vedtatt å ansette fylkessekretærene nasjonalt, noe organisasjonen har brukt året til å forberede seg til. Gjennom året har vi knyttet organisasjonen tettere sammen, både fylkeslag, medlemsorganisasjoner, styrer og sekretariat. Vi har opprettet flere møtepunkter og nettverk med medlemmer.

Våre kampsaker i 2017 har blant annet vært å sikre at ansvaret for hjelpemidler ikke flyttes til kommunene, og vi har jobbet for å utvide pleiepengeordningen. Vi vant frem i begge disse sakene.

Vi opplever i dag store utfordringer knyttet til geografisk likestilling av tjenester. Ofte er det slik at tjenester du får i stor grad avhenger av hvilken kommune du bor i. Slik skal det ikke være. Gjennom kommune- og regionrefomen ser vi at stadig flere oppgaver og større ansvar ønskes flyttet til kommunene. Vi vil følge disse prosessene nøye og vektlegger viktigheten av gode tjenester ute i alle kommuner, som gjør folk i stand til å leve aktive, deltakende liv på lik linje med andre.

FFO har en betydelig posisjon i det politiske ordskiftet og våre synspunkter er sentrale for politiske vedtak. Denne posisjonen skal vi styrke videre i årene som kommer.

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly-Ann Elvestad
Generalsekretær

FFOs HOVEDSTYRE 2017

FREMME FRA VENSTRE:

Mona Enstad

MS-forbundet

Merete Nielsen

Norsk Revmatikerforbund

Ann Iren Kjønnøy

Norsk forening for cystisk fibrose

John Berg-Jensen

Foreningen for Fragilt X-Syndrom

Grethe Jordheim

Landsforeningen for hjerte- og Lungesyke

Marianne Kufaa Sæterhaug

Dysleksi Norge

BAK FRA VENSTRE:

Morten Buan

Hørselshemmedes Landsforbund

Henrik Peersen

Norsk Epilepsiforbund

Harald Kvame Hansen

Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende

Geirr Abelsen

Mental Helse

Sindre Børke

Diabetesforbundet

IKKE TIL STEDE UNDER FOTOGRAFERING:

Eva Opshaug

Personskadeforbundet

FFOs HOVEDSTYRE 2017 – 2020

FREMME, FRA VENSTRE:

Lars Aksel Berge

Norges Døveforbund

Eva Buschmann

CP-foreningen

Helene Thon

Foreningen for hjertesyke barn (FFHB)

Tariq Eide

Norges ME-forening

Tone Granaas

Norsk Revmatikerforbund

BAK, FRA VENSTRE:

Alf Magne Bye

Norge Parkinsonforbund

Eddy Kjær

Stoffskifteforbundet

Geirr Abelsen

Mental Helse

Harald Kvame Hansen

Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (Lupe)

IKKE TIL STEDE UNDER FOTOGRAFERING:

Einar Belck-Olsen

ADHD Norge

Ann Iren Kjønnøy

Norsk forening for cystisk fibrose

Unn Ljøner Hagen

Norges Blindeforbund

Grete Crowo

Ansatte representant

Et år for mange STORE POLITISKE SEIRE

2017 var året for mange, store politiske seire for FFO. Vi oppnådde et stort mål da vi fikk innfridd et av våre hovedkrav gjennom mange år, en helhetlig plan for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne.

HELHETLIG STRATEGIPLAN LANSERES

Det var barne- og likestillingsminister Solveig Horne (FrP) som overrakte nyheten om strategiplanen i møte med brukerorganisasjonene. Både FFO, Unge funksjonshemmede og SAFO var til stede. Horne lovet å komme raskt i gang med arbeidet, og å inkludere organisasjonene i utformingen av planen. Vi har lenge etterspurt en bedre koordinert og helhetlig tilnærming. Det er syv departementer som skal jobbe sammen for å utvikle en strategi med en tilhørende handlingsplan som konkretiserer tiltakene.

Vi mener en helhetlig strategiplan kan få stor betydning for kvaliteten på tjenestetilbudet til funksjonshemmede og kronisk syke. Den kan bety at funksjonshemmede og kronisk syke som i dag kjemper for å få de tjenestene de har krav på, kan møte et langt mer koordinert tjenestetilbud som bedre ivaretar rettighetene deres. Velferdsordningene er under press og det skjer store endringer i kommunestrukturen. Helhetlig koordinering har manglet frem til nå, noe det også er pekt på i sivilt samfunns alternativrapport på FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (2015).

STORTINGSVALG OG VALGKAMP

2017 har vært et aktivt år for FFO, der vi gjennomførte mange aktiviteter i forbindelse med stortingsvalget. Vi gjennomførte tre kampanjer, med tema frihet, likestilling og arbeid. Alle kampanjene fikk mye oppmerksomhet og ble lagt merke til. De resulterte også

i mange nye følgere i sosiale medier, spesielt på Facebook. Vi engasjerte også fylkene til å bidra i valgkampen. Mange holdt debatter og fikk toppolitikere fra partiene med. De bidro også med å dele kampanjen i sosiale medier og var med på aksjon i forbindelse med kampanjen om arbeid.

LYKTES MED Å BEHOLDE HJELPEMIDDELANSVARET I FOLKETRYGDEN

I februar kom ekspertutvalgets innstilling på hjelpemiddelområdet. Til tross for at et flertall gikk imot å flytte ansvaret til kommunene, var det mindretallets forslag som fikk mest oppmerksomhet. Det toppet seg da det i forbindelse med statsbudsjettet 2018 ble foreslått en utredning med tanke på å flytte området til kommunene. Forslaget var imot anbefalingene til FFO og andre brukerorganisasjoner, fagorganisasjoner og kommunene selv, 95 prosent av kommunene som leverte høringsuttalelse i saken anbefalte å ikke overføre hjelpemiddelområdet til kommunene. Etter en massiv mobilisering gikk flertallet i Stortinget imot forslaget i statsbudsjettet, men vi er ikke trygge på at saken nå er lagt i bero. Den sittende regjeringen viser stor vilje til å flytte områder over til kommunene – uten faglig støtte eller utredninger som viser konsekvenser for brukerne. Vi følger saken videre i 2018.

KJEMPET FREM EN UTVIDET PLEIEPENGEORDNING

Den nye pleiepengeordningen som Stortinget vedtok på vårparten og som ble innført 1. oktober, førte til at flere familier med syke barn

Arbeidet med helhetlig strategiplan ble annonsert og startet opp i 2017.

fikk rett til å motta pleiepenger. Men samtidig ble ordningen strammet inn, slik at foreldres inntekt blir redusert til 66 prosent etter et år. Det ble også satt en tidsbegrensning på fem år for ordningen. 1. oktober smalt det, og fortvilte foreldre opprettet en Facebookgruppe for å samle seg og endre ordningen. FFO opprettet en gruppe der flere av medlemsorganisasjonene engasjerte seg for å løfte saken. Flere partier, med SV og KrF i bresjen, tok saken. Stortinget gjorde som følge av dette vedtak som dempet de negative konsekvensene. De viktigste var reversering av reduksjonen til 66 prosent, og unntak for 18 årsgrensen for utviklingshemmede. Stortinget har videre bedt regjeringen komme tilbake med forslag til forbedringer i 2018, og flertallet bestående av SV, SP, AP og KrF vedtok at i en ny sak må regjeringen foreslå pleiepengeordningen som en tidsbegrenset ytelse for foreldre med varig syke barn. FFO følger saken tett videre.

KOMMUNER PRAKTISERER BPA ULIKT

Fokuset på Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) gjennom året har i stor grad omhandlet kommunenes praktisering av BPA-ordningen, og at rettighetsfestingen fra 2015 ikke har slått like heldig ut i alle tilfeller. FFO har fått henvendelser som tyder på dette. Også mange av de som deltok på FFOs seminar om BPA, gir uttrykk for det samme. Flere saker i media samt en evaluering av rettighetsfestingen som kom på høsten, viser også at kommunene praktiserer ordningen ulikt. Helse- og omsorgsminister Bent Høie (H) og statsminister Erna Solberg (H) har uttalt at

hvis det viser seg at ordningen ikke fungerer etter hensikten, vil de ta grep. FFO har bedt om at ordningen styrkes gjennom en forskrift, samt at kommunene må overvåkes tettere. Vi følger saken videre i 2018.

STATSBUDSJETTET: KUTT I FRIVILLIGHETEN

Regjeringen foreslo i statsbudsjettet å kutte i tilskudd til studieforbundene. Studieforbundet Funkis har beregnet at det for vår gruppe blir en reduksjon på 3 millioner kroner i tilskudd. Dette utgjør i gjennomsnitt 630 kurs. Kursene er både diagnose-, mestrings- og aktivitetsrelatert. Vi fikk senere halvert kuttet.

JOBDET FOR ET MER INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

Vi jobbet aktivt hele 2017 for et mer inkluderende arbeidsliv for funksjonshemmede. Vi har satt fokus på utviklingshemmedes arbeidsdeltakelse. Blant annet har vi gitt innspill til høringen om Rettighetsutvalgets rapport På lik linje. Vi argumenterer for flere VTA-plasser til utviklingshemmede, samtidig som vi er kritiske til regjeringens forsøksordning med å gi kommuner ansvar for tilrettelagt arbeid for personer med varig nedsatt arbeidsevne.

PERSPEKTIVMELDINGEN

FFO sendte skriftlig innspill til Finanskomiteen knyttet til deres behandling av Perspektivmeldingen, med spesielt fokus på arbeid. Vi la vekt på at personer med nedsatt funksjonsevne har et sterkt ønske om å bli mer inkludert i arbeidsstyrken, og at deres deltakelse i større grad kan

Generalsekretær på Stortinget under budsjettdebatten.

bidra til et mer bærekraftig samfunn. Vi vektla også at det er viktig å utjevne økonomisk ulikhet mellom ordinære arbeidstakere og grupper som av helsemessige årsaker ikke kan være i jobb.

ARBEIDSAVKLARINGSPENGER

FFO har engasjert seg mye i innretningen av nytt regelverk knyttet til arbeidsavklaringspengeordningen. Det bekymrer FFO at varigheten på AAP nå er redusert, og at muligheten for å få ytelse etter 3 år nå er satt til maksimalt 2 år, uansett årsak og situasjon hos bruker.

OPPTRAPPINGSPLAN FOR HABILITERING OG REHABILITERING

I 2017 har vi hatt mye fokus på habilitering og rehabilitering. Vi fikk en opptrappingsplan på tampen av 2016 som både FFO og medlemsorganisasjonene var misfornøyd med. Vi arrangerte derfor møter med medlemsorganisasjonen for å drøfte tiltak som kunne styrke planen. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til hva som må måtte styrkes i planen for at den skulle bli kraftfull. Arbeidet resulterte i en rapport med mange forbedringspunkter. Rapporten ble oversendt departementet i forbindelse med krav til statsbudsjettet for 2019. Vi har i tillegg deltatt i en arbeidsgruppe i Helse- og sosialdepartementet som skal utarbeide konkrete tiltak i opptrappingsplanen.

HELSEPOLITISK NETTVERK

Vi etablerte et helsepolitisk nettverk i løpet av 2017, og det er vist stor interesse for å være med.

Vi har planlagt fire møter i året samt muligheter for egne saksmøter ved behov.

TEK 17 – VI KJEMPET HARDT, MEN TAPTE SNUSIRKEL

Regjeringen varslet i regjeringserklæringen at den ønsket å forenkle teknisk forskrift til Plan og bygningsloven TEK 10, ved å blant annet redusere tilgjengelighetskravene i bolig. Vi var raskt på banen for å advare mot de foreslåtte endringene utarbeidet av Direktoratet for Byggkvalitet, og ga beskjed om at den nye forskriften ville bety en alvorlig svekkelse av tilgjengelighetskravene og redusere bokvaliteten for mange. FFO opplevde at endringene fokuserte på reduksjon av byggekostnader og gikk på bekostning av boligkvalitet. Vi kjempet for å endre flere punkter i TEK17. Vi fikk gjennomslag for noen av våre anbefalinger. Sammen med flere andre organisasjoner forsøkte vi å endre forslaget om å redusere snusirkelen. På verdensbasis er 150 cm snusirkel ansett som et godt kompromiss, og er den internasjonale standarden i 80 land. Å beholde denne som standard i Norge fikk vi dessverre ikke gjennomslag for. Å bygge boliger med snusirkel på 150 cm eller snurektangel på 130-180 cm, er nå valgfritt for boligbyggerne.

Knut Arild Hareide ble intervjuet på Likestillingsbenken under Arendalsuka.

Valgkamp 2017

I 2017 var det stortingsvalg og FFO mobiliserte ekstra for å være synlige i valgkampen. I januar forsterket vi kommunikasjonsavdelingen med en person til i full stilling for å øke FFOs synlighet i viktige saker.

Det ble avholdt tre digitale kampanjer i forbindelse med valgkampen.

6. juni – 12. juni: For deg er det valgkamp – for meg er det frihetskamp. Omhandlet BPA og universell utforming av transport

14. august – 24. august: FFO søker likestillingsminister. Omhandlet skolepolitikk og levekår

4. september – 11. september: 85 000 står utenfor arbeidslivet og ønsker seg inn. Omhandlet inkluderende arbeidsliv.

BPA OG UNIVERSELL UTFORMING I KOLLEKTIVTRANSPORT

Den første kampanjen omhandlet BPA og universell utforming innenfor transportområdet. Denne gikk i juni over en uke. Vi holdt også en aksjon utenfor Stortinget der vi delte ut flyer og gjorde folk oppmerksom på problemstillingene under vinklingen #frihetskamp.

Vi tok bilder av forbigående som var nysgjerrige på arbeidet vårt. VI ba dem om å vise døvespråktegnet for respekt og bli fotografert, som en måte å vise solidaritet med kampanjen på.

Kampanjer:

- Frihetskamp
- FFO søker likestillingsminister
- Inkluderende arbeidsliv

FFO SØKER LIKESTILLINGSMINISTER

Denne kampanjen holdt vi i forbindelse med Arendalsuka. Her satte vi fokus på de sakene som en likestillingsminister jobber med, og vi ba folk i Arendal om å bidra ved å skrive på en plakatt, hvilke saker de mener likestillingsministeren må være opptatt av. Kampanjen ble understøttet av intervjuer på likestillingsbenken som var lokalisert på FFOs stand på Arendalsuka. Vi løftet tema skole i forbindelse med kampanjen og fikk mye oppmerksomhet i presse angående utfordringer knyttet til skole og tilrettelegging. Mange fylker fikk også leserinnlegg trykket i lokalaviser om dette temaet.

85 000 STÅR UTENFOR ARBEIDSLIVET OG ØNSKER SEG INN

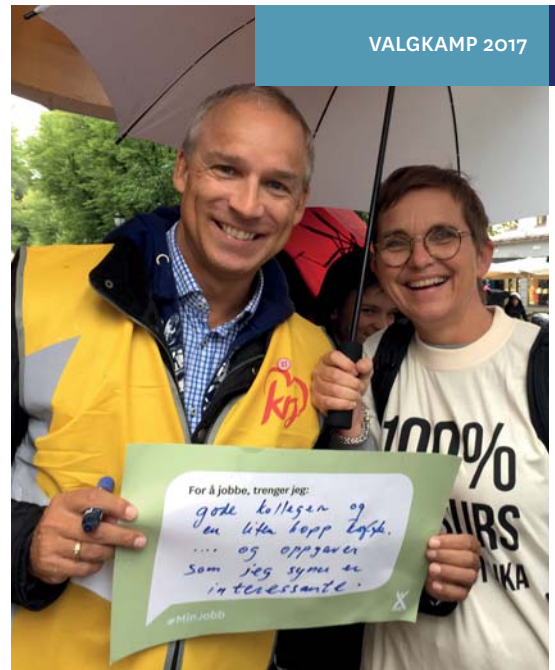
Den siste kampanjen ble avholdt i september, helt på tampen av valgkampen. Her viste vi at tiden er inne for å gjøre arbeidslivet mer inkluderende, at det er på tide å gjøre tiltak. Vi hadde en aksjon som var koordinert med fylkeslagene. Vi delte ut flyere og snakket med politikere om sakene våre. På stand utenfor Stortinget møtte vi flere politikere som vi formidlet saken vår til. Også her fikk fylkene flere innlegg på trykk lokalt.

ARBEIDET MED PARTIPROGRAMMER

Det ble sendt innspill til partiprogrammene høsten 2016. På vårparten jobbet kommunikasjonsavdelingen intensivt med partiprogrammene opp mot landsstyremøtene til partiene. Vi valgte oss ut de partiene som sitter på Stortinget, og twitret aktivt opp mot deres landsmøter. Aktuelle saker for landsmøtet ble trukket frem og vi ga våre synspunkter på sakene. Vi talte blant annet for å endre et forslag fra Arbeiderpartiet om å kutte AAP-ordning, noe vi fikk gjennomslag for.

VELGERGUIDE

Vi jobbet også med partiprogrammene for å utvikle en velgerguide. Vi skalerte arbeidet til kun de partiene som var representert på Stortinget. Ut ifra de temaene vi tok opp i kampanjene, laget vi en oversikt over de ulike partiprogrammene og gav terningkast etter hvor gode programmene var. I guiden ble utviklet i tett samarbeid med FFOs rådgivere og fagpolitisk leder. Vi fikk mye positiv oppmerksomhet for guiden, blant annet delte daværende Barne- og likestillingsminister Solveig Horne guiden på sin Facebook-side.

OPPLÆRING AV FYLKES-FFO

Vi har satt fokus på å øke fylkenes kunnskap om publisering på nettsider og bruk av Facebook. Fylkene fikk kurs i hvordan opprette side med tilhørende støttemateriell utviklet av kommunikasjonsavdelingen. Det førte til at mange fylker fikk egne Facebook-sider som de kunne bruke til å dele informasjon i forbindelse med valgkampen. Mange fylker delte innlegg fra den nasjonale Facebook-siden, og bidro til å løfte valgkamparbeidet vårt og kampanjen. Størstedelen av fylkene gjennomførte også i år lokale debatter med representanter fra partier, og stortingsrepresentanter i sine fylker.

DOBLET ANTALL MEDIEOPPSLAG

Fra juni til desember 2017 hadde FFO nesten dobbelt så mange saker på i medier som året før. Til sammen 115 saker. Dette er også takket være innsatsen til fylkene. I forbindelse med kampanjene sendte FFO sentralt ut leserinnlegg til fylkene, som de tilpasset situasjonen i sitt fylke og sendte til lokalavisene.

PARTIENE ENGASJERTE SEG

Langsmed de tre kampanjene ba vi partiene om å svare på tre spørsmål relatert til temaene og sakene vi tok opp. Her spurte vi alle partiene, også de som ikke er på Stortinget. Vi fikk svar fra alle stortingspartiene til hver av de tre kampanjene. Svarene publiserte vi på nettsidene våre og vi delte de i sosiale medier. I enkelte tilfeller svarte partiene med liste-

Ungdommer i paraplyorganisasjonen i Zambia øver på intervjueteknikk i en workshop om medier og kommunikasjon i Lusaka, Zambia.

Prosjektoppfølgning hos FFOs søsterorganisasjon i Nepal. Hanne Witsø sammen med nepalske kolleger.

Fortsetter langsiktig samarbeid med NEPAL OG DET SØRLIGE AFRIKA

FFOs bistandsprosjekter er finansiert av Norad gjennom Atlas-Alliansen. Vi jobber langsiktig, og er nå i midt i en fireårsavtale som startet i 2016 og som går ut 2019.

Samarbeidet med Southern Africa Federation of the Disabled (SAFOD) er inne i en god fase. Organisasjonen har opparbeidet seg et navn i det sørlige Afrika, og noen flere donorer har kommet til. Det er alltid et godt tegn.

I juni feiret SAFOD 30 års eksistens; en virkelig milepæl. Da arrangerte de en stor rundebordskonferanse i samarbeid med FFO, der temaet var refleksjon over 30 år med aktivisme og påvirkningsarbeid. Konferansen vedtok også en såkalt «SADC Disability Protocol». Dette er et dokument som skal overrekkes de regionale myndighetene i 2018 for at personer med funksjonsnedsettelse skal tas hensyn til i politikk, planer og budsjetter. Det har vist seg å være utfordrende å få ungdom til å være aktive i en regional paraplyorganisasjon. Derfor har vi justert kursen noe. I 2017 hadde vi en medietreningsworkshop sammen med SAFODs medlemsorganisasjon i Zambia, der syv ungdommer fikk opplæring mulighet til å øve. Ungdommene skal følges opp gjennom 2018, og vi blir ikke overrasket om de høres på radio og skriver i avisene. Vi skal også oppmuntre dem til å bruke sosial medier.

I Nepal samarbeider vi med den nasjonale paraplyorganisasjonen National Federation of the Disabled-Nepal (NFDN). Nepal er et av

verdens fattigste land. I 2017 vedtok parlamentet en ny grunnlov. Fem utviklingsregioner er nå omgjort til syv provinser. Det skaper utfordringer for NFDN, som har endret vedtektene sine i tråd med den nye administrative strukturen. Dette tok mye tid og NFDN hadde mange diskusjoner om hvordan de skulle organisere seg. Det er lett for FFO å kjenne seg igjen i de utfordringene som skapes når strukturer endres, selv om vi i Norge slår sammen fylker og ikke utvider antallet. I løpet av et par år er målet for NFDN å få styrer og regionskontorer i alle syv provinser.

Godt styresett er et viktig tema i FFOs samarbeid med NFDN. Vi har gitt opplæring og oppfølging til de regionale styrene og ansatte i alt fra politikk til økonomi.

Lilly Ann holder innlegg på SAFOD rundebordskonferanse i juni 2017. Rundebordskonferansen feiret SAFODs 30 års eksistens, oppsummerte hva de har oppnådd og ga også en retning fremover.

Morten Buan presenterte OU-strategien for Kongressen i november.

Enstemmig strategi for FREMTIDENS FFO

Det er vedtatt en 5-årig organisasjonsutviklings-strategi som skal bidra til å gjøre FFO mer slagkraftig, involverende og effektiv.

Strategidokumentet ble presentert for Kongressen i 2017, og enstemmig vedtatt.

Til sammen er det seks satsingsområdene som blir trukket frem som viktige å satse på for å nå strategimålene.

6 SATSINGSOMRÅDER:

Politikkutforming og politisk påvirkning
Brukermedvirkning
Møteplasser – arenaer for samhandling
Organisasjon, styring og ledelse
Kommunikasjon og medier
Kunnskap og service

Politisk påvirkning er noe av det viktigste FFO driver med, og det er enighet om at det feltet må satses enda mer på i fremtiden.

Kommunikasjon og medier får også økt betydning som satsingsområde, også fordi det går hånd i hånd med politisk påvirkning.

Brukermedvirkning er et viktig felt der etterspørselen øker, og FFO startet i desember 2017 et eget brukermedvirkningsarbeid med dedikert ansatt.

NASJONALE ANSETTELSE

Organisasjonsutviklingsprosjektet innebærer også at alle ansatte i fylkene blir nasjonalt ansatt. Formålet med dette er å styrke organisasjonen på veien mot å bli mer effektiv, synlig og slagkraftig. Etter Kongressens vedtak ble alle fylkessekretærene i FFO-fylker nasjonalt ansatt fra 2018.

MENNESKENE BAK OU-PROSJEKTET

Det ble vedtatt i Kongressen i 2015 at det skulle utarbeides en strategi for å gjøre FFO mer synlig, effektiv og slagkraftig.

Etter Kongressen i 2015 etablerte FFO sitt hovedstyre en styringsgruppe for prosjektet, som møttes jevnlig, og som besto av følgende hovedstyremedlemmer:

Morten Buan (leder), John Berg-Jensen, Mona Enstad, Sindre Børke, Henrik Peersen og Lilly Ann Elvestad.

FFOs sekretariat hadde også en prosjektleder og en prosjektgruppe, som besto av: Hanne Witsø (prosjektleder), Øivind Skotland (prosjektkoordinator), Åsta Tale Strand, Bjørg Kampesten-Berntzen, Andreas Habberstad, Berit Therese Larsen, Karoline Vårdal og Pål Heffer.

Vellykket KONGRESS

FFO sitt øverste organ, Kongressen - ble arrangert i november. Her møtte representanter fra medlemsorganisasjoner for å ta et blikk på året som gikk, og for å stake ut retningen for FFO videre.

I 2017 var det statsminister Erna Solberg som åpnet kongressen og hilste medlemsorganisasjonene. 49 organisasjoner med totalt 133 stemmer deltok på Kongressen.

Kongressen ble holdt på Scandic Oslo Airport, og det ble gjennomført elektronisk avstemning, i tillegg til å være skrive- og tegnspråktolket. Deler av Kongressen ble streamet, og statusoppdateringer delt på FFO sine sosiale mediekkanaler.

INKLUDERENDE SKOLE FOR ALLE

For årets Kongress ble det satt spesielt fokus på skole, og i den anledning innledet kunnskapsminister Henrik Asheim dag to av kongressen, med et innlegg om inkluderende skole og hva skal til for å lykkes.

- Det er et svik å ikke forvente. Alle har utviklingsmuligheter, sa kunnskapsministeren under sitt innlegg om inkluderende skole til FFO sin Kongress.

Ministeren var innom flere kjente temaer, som sivilsamfunnets skyggerapport på CRPD, spesialundervisning, tidlig innsats, mobbing, lærere og barn med tilretteleggingsbehov.

Asheim sa at det skal være en tydelig forventning om at elever skal lære, og at de blir støttet gjennom hele skolegangen.

Kongressen hadde mange innspill og spørsmål til ministeren i etterkant. FFOs styremedlem Harald Kvame Hansen fortalte om arbeidet i ekspertgruppa som evaluerer spesialundervisning, og pekte spesielt på problemstillingen om at ufaglærte får ansvar for å lære bort i spesialundervisningen.

Flere medlemsorganisasjoner var på talerstolen og kom med spørsmål og anbefalinger, som kunnskapsministeren svarte grundig opp.

Fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim mottok FFOs skolepolitiske notat.

LIKE MULIGHETER

FFO sitt program 2018–2019 ble behandlet på Kongressen. I perioden 2018–2019 vil FFO arbeide på følgende arbeidsområder:

OPPVEKST: FFO vil jobbe for å sikre barn og unge med funksjonshemning og kronisk sykdom oppvekstvilkår som gir dem en god start på resten av livet.

UTDANNING: FFO vil jobbe for at alle får reelt utbytte av skole og utdanning på alle nivåer og områder.

ARBEID: FFOs vil jobbe for at mennesker med funksjonshemning og kronisk sykdom sikres mulighet til å bruke sine evner og kapasitet i aktiv deltakelse i arbeidslivet.

ØKONOMISKE LEVEKÅR: FFO vil jobbe for at mennesker som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom sikres en levestandard på linje med den øvrige befolkningen.

HELSE: FFO vil jobbe for at mennesker med funksjonshemning og kronisk sykdom skal ha tilgang til helsetjenester som ivaretar behovene deres på en likestilt og god måte.

UNIVERSELL UTFORMING OG TILGJENGELIGHET: FFO vil jobbe for et samfunn der mennesker med funksjonsnedsettelse kan delta aktivt på en likeverdig måte. Målet er et universelt utformet samfunn i 2035. Et tilgjengelig samfunn i 2025 er et delmål på veien.

ORGANISASJONSARBEID: FFO vil arbeide for å fremme medlemsorganisasjonenes samfunnspolitiske innflytelse og videreutvikle samarbeidet i FFO. Gjennom internasjonalt samarbeid og solidaritetsarbeid vil FFO styrke funksjonshemmedes rettigheter og levekår.

“ FFO jobber for et samfunn der mennesker som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom har like muligheter til å delta på alle områder i samfunnet.

HVORFOR ER REHABILITERING OG HABILITERING SÅ VANSKELIG?

FFO sin nye rapport om opptrappingsplanen for habilitering- og rehabilitering ble introdusert av fagpolitisk leder Berit Therese Larsen på Kongressen. En av konklusjonene på rapporten var at habiliterings- og rehabiliteringsfeltet må styrkes med økt status, ressurser og kompetanse.

ORGANISASJONSUTVIKLING VEDTATT

På Kongressen i 2015 ble det vedtatt å utforme en strategi for arbeidet videre, med noen fokusområder der FFO spesielt skal løfte sitt virke. Dette omfattende organisasjonsutviklingsprosjektet vært et av FFO sine hovedansvarlige de siste par årene, og ble sluttbehandlet og vedtatt på Kongressen.

NYTT STYRE VALGT

Det ble også valgt nytt hovedstyre til FFO. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig valgt av Kongressen, og Eva Buschmann vil lede hovedstyret de neste to årene.

Sjeldendagen 2017

På siste dag i februar arrangerte FFO sammen med Nasjonal Kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser og Unge Funksjonshemmede konferansen ”Sjelden kunnskap”.

Sjeldendagen er et årlig internasjonalt arrangement der sjeldne og lite kjente diagnoser settes på dagorden.

’WITH RESEARCH, POSSIBILITIES ARE LIMITLESS’

Dette er slagordet som den europeiske sjeldenrapporten Eurordis valgte for dagen da forskning ble det felles det internasjonale temaet. I Norge ble «Sjelden kunnskap» valgt som gjennomgående tema for konferansen.

SJELDEN KUNNSKAP

Gjennom dagen ble tema som prioritering, brukermedvirkning i forskning og unge sjeldne presentert. Konferansen handlet om hvilke muligheter det ligger i forskning på sjeldne diagnoser, og hvorfor informasjon er så viktig for personer med sjeldne diagnoser. Konferansen hadde en god balanse mellom faglige innlegg og brukerstemmer, og Sharon Gabsztein fra Norsk forening for cystisk fibrose klarte på en engasjerende og treffende måte å belyse brukerperspektivet innen forskning.

NYHETER PÅ SJELDENOMRÅDET

Dagen ble også brukt til å presentere nyheter. Blant annet at et enstemmig Storting nylig hadde sluttet seg til et forslag om å få på plass en nasjonal strategi for sjeldne diagnoser. Den nye digitale læringsplattformen Sjelden.no ble lansert og magasinet UNIK presenterte historier om hvordan det er å leve med en sjelden diagnose i Norge akkurat nå.

Sjeldendagen 2017:

- 28. februar
- Markerer verden over
- Fokus på sjeldne diagnoser

Funksjonshemmede elever møter ofte hindringer. Det medfører dårligere psykisk helse, mobbing og at man ikke får fullt læringsutbytte, eller får deltatt i skolens aktiviteter på lik linje med andre.

Ny politikk i 2017

I løpet av 2017 presenterte FFO to nye rapporter i tillegg til to politiske notater.

REHABILITERING/ HABILITERING - HVORFOR ER DET SÅ VANSKELIG?

Rapport november 2017

Opptrappingsplanen for habilitering- og rehabilitering som regjeringen la fram som en del av statsbudsjettet høsten 2016 høstet kritikk fra flere. FFO inviterte medlemsorganisasjonene til et møte for å vurdere hva vi kunne gjøre for å få til en forbedring av planen. Møtet dannet bakgrunnen for rapporten.

EN SKOLE FOR ALLE - EN GOD SKOLEPOLITIKK

Politisk notat august 2017

Mange funksjonshemmede og kronisk syke elever har behov for fysisk tilrettelegging, tilrettelagt undervisning og spesialundervisning. Notatet peker på politiske grep og prioriteringer som kan bidra til å skape en god skole - for alle.

OMBORDSTIGNINGSUTFORDRINGER I NORGE: HAR UTLANDET LØSNINGENE?

Politisk notat mai 2017

Et hovedproblem på transportområdet er å komme av og på transportmiddelet, og løsningene i Norge er ikke gode nok. FFO har hentet

inspirasjon fra utlandet og beskriver i notatet mulige løsninger for ombordstigning på fly, tog, buss, taxi og ferge.

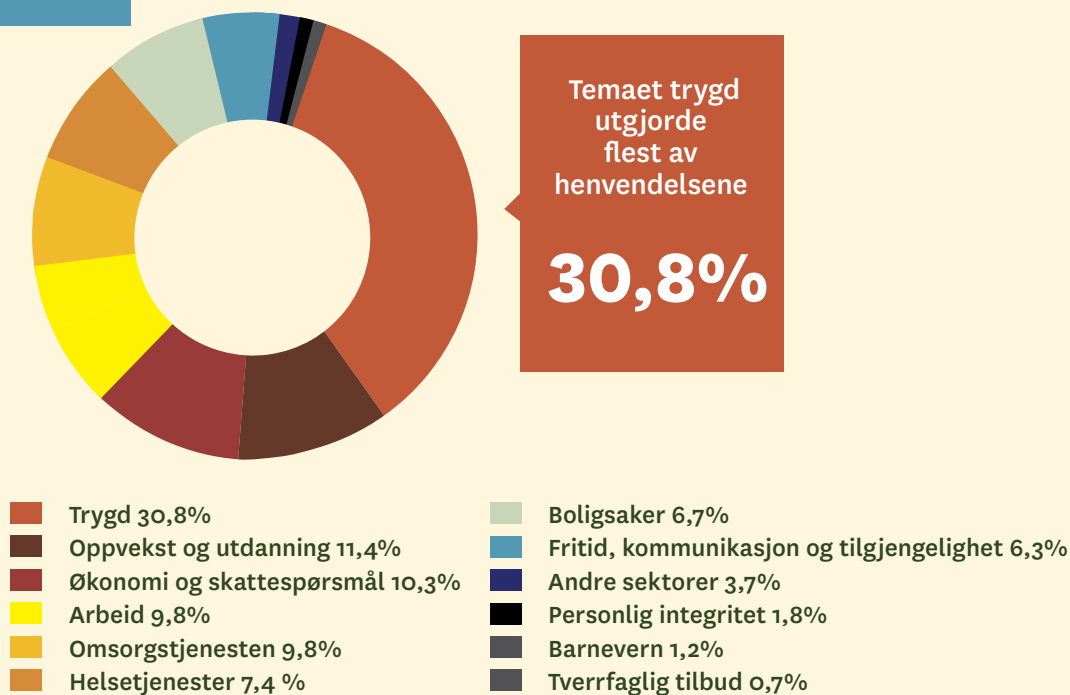
LIVET SOM UFOR

- HVORFOR ER DET IKKE FLERE SOM JOBBER?

Rapport april 2017

FFO gjennomførte i 2016 en erfaringsamling med uføretrygdede. Et hovedtema var å få svar på hvordan det fungerer å kombinere uføretrygd med arbeid. Å få fram erfaringer knyttet til inntektsendringer og økonomiske levekår var i utgangspunktet den viktigste drivkraften for prosjektet.

Rettighetssenterets arbeid i 2017

OM RETTIGHETSSENTERET

FFOs Rettighetssenter er et lavterskeltilbud som tilbyr gratis rettshjelp til funksjonshemmede, kronisk syke og pårørende. Vi yter hjelp på telefon og på e-post. Vi skal være et tilbud for alle uavhengig av bosted, derfor tar vi ikke imot personlig oppmøte. Hovedsakelig arbeider Rettighetssenteret etter prinsippet hjelp til selvhjelp. Det vil si at vi forklarer regelverket, gir råd og argumenter i den enkelte sak og motiverer den enkelte til å stå på selv videre.

Rettighetssenteret har i 2017 vært åpent mandag til torsdag fra klokken 10 til 14. Det er tre jurister som jobber ved Rettighetssenteret, og i hele 2017 har det også vært en student som har jobbet ved senteret. Det er kun én av gangen som har vakt.

Henvendelsene til Rettighetssenteret viser at det er et stort behov for rettshjelp og at senteret har en viktig rolle å fylle. Det er både et stort behov for generell informasjon og for veiledning i konkrete saker. Vi ser at enkelte trenger mye mer hjelp enn det Rettighetssenteret har kapasitet til å gi.

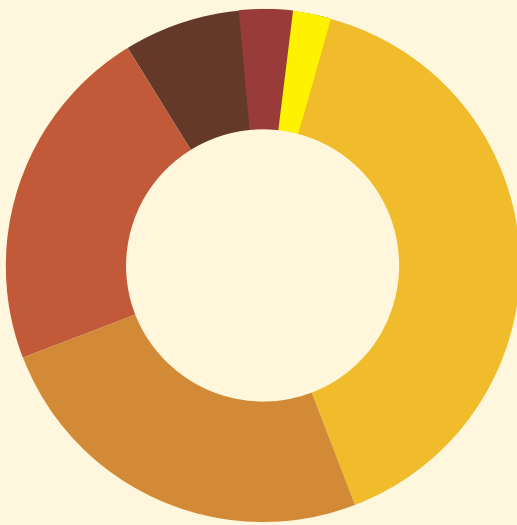
INTERESSEPOLITIKK

I tillegg til å ha vakt på Rettighetssenteret jobber juristene med ulike interessepolitiske områder, blant annet CRPD og hjelpemiddelområdet. Erfaringene Rettighetssenteret får om svake punkter og uheldige konsekvenser av regelverk, benyttes som en del av det interessepolitiske arbeidet til FFO.

HVILKE TEMA HAR VI FÅTT SPØRSMÅL OM?

I 2017 behandlet Rettighetssenteret 1233 saker, en økning på 188 saker fra 2016. Også i 2017 fikk vi aller flest henvendelser om trygd og NAV. Disse sakene utgjorde 31 prosent av alle sakene vi behandlet. Deretter var det flest saker om oppvekst og utdanning (11 prosent), og økonomi og skattespørsmål (10 prosent). Saker om arbeidsliv og saker om omsorgstjenester utgjorde like mange, og var de fjerde største områdene.

Innenfor kategorien trygd får vi flest henvendelser om uføretrygd. Innen kategorien oppvekst og utdanning fikk vi flest henvendelser om grunnskole. De fleste gjelder tilrettelegging i skolen, enten pedagogisk (herunder spesialundervisning) eller på annen måte (praktisk bistand/hjelp på grunn av sykdom eller funksjonshemming eller fysisk tilrettelegging).

46,7%

av de som kontaktet FFO sitt rettighetscenter var brukere

HVEM TOK KONTAKT?

- Brukere 46,6%
- Pårørende 39,7%
- Tjenesteapparat/myndigheter 5,8%
- Andre 4%
- Medlemsorganisasjoner 2,7%
- FFO-fylker 1,2%

Innenfor kategorien arbeidsliv har det vært stor økning i antall henvendelser når det gjelder tilrettelegging i arbeid. Mange opplever ikke å få den tilretteleggingen de har behov for og at arbeidsgiver ofte ikke kjenner godt nok til plikten til å tilrettelegge. Mange opplever også at arbeidsgiver ikke har forståelse for arbeidstakers behov for tilrettelegging.

EKSEMPLER PÅ SAKER OM TILRETTELEGGING I ARBEID ER:

SAK 2017/0520

Saken gjelder en kvinne med MS som de siste månedene har vært gradert sykemeldt fra kontorjobben sin. Hun har jobbet mellom 20 og 40 prosent. Arbeidsgiver har bedt henne om å jobbe noen timer hver dag. Dette fungerer dårlig for kvinnen fordi det tar på kreftene å komme hver dag. Hun får gjort veldig lite og hun må ofte jobbe ekstra for å få fullført påbegynte oppgaver. Hun ønsker å jobbe fullt annenhver dag, og skal ta dette opp på møte i morgen. Hun vet at arbeidsgiver ikke liker det. Kan arbeidsgiver kreve at hun kommer hver dag når hun er sykemeldt?

SAK 2017/0587

Vedkommende som tar kontakt har nedsatt hørsel. Arbeider som lærer. Har vært sykemeldt i flere måneder. Er i gang med samarbeid med NAV lokalt og NAV hjelpemiddelsentral i fylket. Det er bestemt at hun skal prøve ut andre typer arbeid. Hun føler selv at det ikke er forsøkt nok tilrettelegging ved egen arbeidsplass, noe hun ønsker. Kvinnen spør om Rettighetscenteret har noen råd.

Innenfor kategorien økonomi og skattespørsmål har det vært en forholdsvis stor økning i spørsmål som gjelder forsikring. Flere tar kontakt fordi de opplever ikke å få forsikring, eller at det tas urimelige forbehold eller høy premie på grunn av sykdom. Flere stiller også spørsmål om fullmakten forsikringselskapene ofte bruker, for å innhente medisinske opplysninger. Folk lurer på om forsikringselskapene kan kreve å bruke vide og omfattende fullmakter for å innhente medisinske opplysninger ved erstatningsoppgjør eller om de kan nekte eller begrense en slik fullmakt, og hvilke konsekvenser det i så fall vil få.

Faglig leder Anne Therese Sortebeck (t.v) og jurist Heidi Sørlië-Rogne på FFOs rettighetscenter.

EKSEMPLER PÅ SAKER OM FORSIKRING ER:

SAK 2017/0278

Person ringer angående en person med ryggmargsbrokk. Han har fått avslag på personforsikring. Forsikringsselskapet viser til at de med ryggmargsbrokk har en høyere risiko for å utvikle andre sykdommer. Innringer syns dette er diskriminerende. Er ikke forsikring ment å være en solidarisk ordning, spør vedkommende.

SAK 2017/0611

Hørselshemmedes Landsforbund tar kontakt. De har fått henvendelse fra foreldre med barn i grunnskolen. På grunn av hørselshemming hos barna fikk de ikke forsikret barna sine. De lurer på om dette er en praksis Rettighetscenteret er kjent med.

SAK 2017/0771

Vedkommende tar kontakt angående uføreforsikring. Har krevd utbetaling grunnet 50 prosent nedsatt arbeidsevne. Forsikringsselskapet krever utvidet tillatelse til innsyn i helsejournaler tilbake til fem år før forsikringen ble kjøpt. Personen lurer på hva hun bør gjøre.

VANSKELIG Å FÅ RETTEN OPPFYLT

Tallene fra Rettighetscenteret viser at det er stor forskjell på å ha rett og få rett. Mange opplever å ikke få de tjenestene eller ytelsene de har krav på. Et annet problem er svært lang saksbehandlingstid. Fra man søker til en sak er behandlet hos klageinstansen kan det ta flere år. Dette er et rettssikkerhetsproblem. I en sak hvor det

hadde gått svært lang tid og som i tillegg var blitt avsluttet uten å være ferdigbehandlet av klageinstansen, valgte Rettighetscenteret å bistå med klage til Sivilombudsmannen. Det er svært lang saksbehandlingstid også hos Sivilombudsmannen, så det foreligger ingen uttalelse fra Sivilombudsmannen per februar 2018.

HVEM TAR KONTAKT OG HVOR KOMMER DE FRA?

Funksjonshemmede og kronisk syke selv er de som oftest tar kontakt, de utgjør 47 prosent av henvendelsene. Deretter er det flest pårørende som tar kontakt, 39 prosent av henvendelsene. 7 prosent av henvendelsene kom fra tjenesteparatet/myndigheter. Dette dreide seg ofte om offentlig ansatte som ønsket informasjon om hvilke regler som gjaldt på andre fagområder enn de de selv arbeider med.

Hvilket fylke folk ringer fra oppgis ikke i alle sakene, kun i 65 prosent av sakene. Det kommer flest henvendelser fra Oslo (21 prosent) og Akershus (14 prosent). Vi får færrest henvendelser fra Aust-Agder (1 prosent).

AKTIVITETER I FFO

Videre følger en oversikt over hva som skjedde i regi av FFO nasjonalt

JANUAR	JUNI
<ul style="list-style-type: none"> • Regionssamling FFO i Sør-Norge (Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold) (11. januar) • Regionssamling FFO i Midt-Norge (Nord-Trøndelag, Stø-Trøndelag, Møre og Romsdal) (18. januar) • Regionssamling FFO i Øst-Norge (Oslo, Akershus, Oppland, Hedmark, Østfold) (25. januar) • Regionssamling FFO i Vest-Norge (Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane) (30. januar) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regional samling Region Sør (14. juni) • Regional samling Region Nord samt Møre og Romsdal (15. juni)
FEBRUAR	AUGUST
<ul style="list-style-type: none"> • Møte i FFOs skolenettverk (15.02) • Sjeldendagen – for brukere og fagfolk på sjeldenområdet (28. februar) 	<ul style="list-style-type: none"> • Arendalsuka (14.-18. august) • Lansering av politisk notat En skole for alle (16. august)
MARS	SEPTEMBER
<ul style="list-style-type: none"> • FFOs ledermøte (16. mars) • Fylkessekretærsamling (14.-15. mars) • BPA-erfaringsamling (23. mars) 	<ul style="list-style-type: none"> • Erfaringsdeling om selvhjelp og gruppebasert likemannsarbeid (1. september) • Aksjon, valgkampanje om arbeid (6. september) • Møte i FFOs organisasjonsnettverk (28. september)
APRIL	OKTOBER
<ul style="list-style-type: none"> • Møte i FFOs skolenettverk (20. april) • Likemannskurs (22.-23. april) 	<ul style="list-style-type: none"> • Møte i nettverket om pleiepenger (11. oktober) • Statsbudsjettkonferanse (16. oktober) • MBO Modul 1 (31. oktober-1. november)
JUNI	NOVEMBER
<ul style="list-style-type: none"> • Regional samling for FFO i Trøndelag (7. juni) • Stand for kampanjen «Frihetskamp» (8. juni) • Regional samling Region Øst (12. juni) • Regional samling Region Vest (13. juni) 	<ul style="list-style-type: none"> • Møte i nettverk helse (07. november) • Smågruppeforum (24.-25. november) • FFOs Kongress (24.-25. november) • MBO Modul 1 (29.-30. november)
	DESEMBER
	<ul style="list-style-type: none"> • FN-dagen for personer med nedsatt funksjonsevne. (3. desember)

FFOs HØRINGSUTTALELSER I 2017

- Arbeids- og sosialdepartementet: Arbeidsmiljøloven – medleverforskriften (2. januar)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Overgangsregler uførepensjon fra offentlig tjenestepensjon (2. januar)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Endringer i friskoleloven, voksenopp-læringsloven og folkehøgskoleloven (26. januar)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Oppheving av kravet om henvisning for å få rett til stønad til dekning av undersøkelse og behandling hos fysioterapeut (3. februar)
- Direktoratet for byggkvalitet: Ny byggeteknisk forskrift TEK17 (10. februar)
- Kunnskapsdepartementet: Pedagogisk bemanning i barnehager – forslag til lovendring (24. februar)
- Barne- og likestillingsdepartementet: NOU 2016:17 På lik linje (2. mars)
- Helse- og omsorgsdepartementet: NOU2016:25 Organisering og styring av spesialisthelsetjenesten (3. mars)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Forslag til forskrift for behandlingsreiser til utlandet (10. mars)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Forslag om kommunalt pasient- og brukerregister (23. mars)
- Statens vegvesen: Forslag til nytt regelverk for små elektriske kjøretøy (12. april)
- Kunnskapsdepartementet: Forslag til forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger (21. april)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Rapport fra ekspertutvalg hjelpemidler (21. mai)
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Utkast til forskrift til lov om statens ansatte (22. mai)
- Barne- og likestillingsdepartementet: Forslag til forenklinger i regelverket om foreldrepenge (24. mai)
- Arbeids- og sosialdepartementet: NOU 2017:3 Folketrygdens ytelser til etterlatte (1. juni)
- Kunnskapsdepartementet: Forslag om endringer i forskrift om opptak til høgre utdanning (1. juni)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Forskrift om arbeidstid for avlastere (9. juni)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Forslag til endringer i reglene om vilkårene for å bli godkjent som arrangør av tiltakene arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA) (9. juni)
- Kunnskapsdepartementet: Forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen (12. juni)
- Kunnskapsdepartementet: Forslag om endringer i barnehageloven – språkkrav (19. juni)
- Kulturdepartementet: NOU 2017:7 Det norske mediemangfoldet – En styrket mediepolitikk for borgerne (23. juni)

- Helse- og omsorgsdepartementet: Endring i legemiddelforskriften og blåreseptforskriften mv (14. juli)
- Skattedirektoratet: Forslag om å oppheve adgangen til å sende a-melding på papir (1. august)
- Kulturdepartementet: Midlertidig endring i pengespilloven (8. august)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Ny forskrift om gradering av pleiepenger (17. august)
- Helsedirektoratet: Veileder om kommunens oppfølging av pasienter og brukere med store og sammensatte behov (1. september)
- Utdanningsdirektoratet: Opplæring og vurdering i videregående opplæring – ikke-diskriminerende regelverk (15. september)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Pasientens legemiddelliste (18. september)
- Kunnskapsdepartementet: Tidlig innsats i skolen (20. september)
- Standard Norge: Universell utforming – Tjenester – Likeverdig tilgang til tjenester innen detaljhandel (29. september)
- Barne- og likestillingsdepartementet NOU 2017:6 Offentlig støtte til barnefamiliene (30. september)
- Standard Norge: Standarder for universell utforming av byggverk (1. oktober)
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet: EUs direktiv om tilgjengelighet av nettsider og mobilapplikasjoner (16. oktober)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Endringer i Arbeidsmiljøloven om deltidsansattes fortrinnsrett og rettskraft for Tvisteløsningsnemdas avgjørelser (31. oktober)
- Extrastiftelsen: ExtraStiftelsen, gjennomførte endringer og stiftelsens framtid (31. oktober)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Høring om forslag til endringer i forskrift om arbeidsavklaringspenger (31. oktober)
- Statens vegvesen: Veileder for knutepunkts-utvikling (1. november)
- Arbeids- og sosialdepartementet: Høring - Forskrift for forsøk med tiltaket varig tilrettelagt arbeid i kommunal regi (1. november)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Forslag til endring av forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator §3. Definisjon av habilitering og rehabilitering. (9. november)
- Helse- og omsorgsdepartementet: Forslag til forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelse-tjenesten (10. desember)

PROSJEKTER FRA EXTRASTIFTELSEN

PROSJEKTNAMN	INNVILGET
Dei utfordrande relasjonane	690 000
Samarbeid om å fremme helse (oppstart 2018)	760 000
Fylkes-FFO og medlemsorganisasjoner Rettighetsinformasjon til foreldre	182 000
Sentralt Brukermedvirkning, -arena for frivillige	662 000

I FORBINDELSE MED STATSBUDDSJETTET 2017

AVGA FFO MERKNADER TIL FØLGENDE KOMITEER:

- Helse- og omsorgskomiteen
- Justiskomiteen
- Transport- og kommunikasjonsskomiteen
- Arbeids- og sosialkomiteen
- Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
- Familie- og kulturkomiteen
- Kommunal- og forvaltningskomiteen
- Finanskomiteen

FFOS HØRINGER, MERKNADER OG MØTER I STORTINGET

- Innspillmøte for Finanskomiteen: Alt å vinne. 16. februar 2017
- Seminar for flere komiteer på Stortinget: TEK 17. 16. februar 2017
- Brev til Finanskomiteen om TEK 17. 20. februar 2017
- Høring i Helse- og omsorgskomiteen om pårørendestøtte, Prop. 49 L. 23. februar 2017
- Høring i Arbeids- og sosialkomiteen om pleiepenger, Prop. 48 L.13. mars 2017
- Høring i Utdannings- og forskningskomiteen om endringer i Opplæringsloven, Prop. 57 L. 27. mars 2017
- Høringsmøte i Transport- og kommunikasjonsskomiteen om NTP. 25. april 2017
- Brev til Kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i kommuneloven, Prop. 65 L. Innstilling 23. mai 2017
- Høringsmøte om endringer i Folketrygdloven, Prop. 74 L. 2. mai 2017
- Høringsmøte om Lov om likestillings- og diskrimineringsombudet og diskrimineringsnemnda, Prop. 80 L. 9. mai 2017
- Brev til Kommunal- og forvaltningskomiteen om endringar i forvaltningslova, tvistelova m.m. Prop. 64 L. 18. mai 2017

Hovedstyrets RESULTATVURDERING

VIRKSOMHETENS ART

FFO er en interessepolitisk organisasjon med kontor i Oslo. Organisasjonen har 82 organisasjoner som medlemmer.

REGNSKAPSINFORMASJON

Etter Hovedstyrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse, med tilhørende noter, et rettviseende bilde av resultatet i regnskapsåret og for den økonomiske stillingen per 31.12.2017. Hovedstyret kjenner ikke til noe forhold som er viktig for å bedømme organisasjonens stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskapet og balansen. Det er heller ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som etter styrets syn er av betydning for bedømmelsen av organisasjonens økonomiske situasjon.

Årets resultat på kr 2 069 738 foreslås overført til annen egenkapital.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet for 2017 er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Det bekreftes med dette at forutsetningen om fortsatt drift er tilstede.

LIKESTILLING

Organisasjonens styre består av 7 menn og 6 kvinner. Av organisasjonens 20 ansatte per 31.12.2017 er 15 kvinner og 5 menn. FFO har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og man er ikke kjent med at det forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn.

ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøet anses som godt, og det er ikke satt i verk spesielle tiltak. Det er ikke registrert skade eller ulykker i 2017. Sykefraværet utgjorde i 2017 3,2 % (2016: 7,9 %).

YTRE MILJØ

Organisasjonen forurenses ikke det ytre miljø annet en gjennom nødvendig transport, herunder flyreiser for deltagere på ulike arrangement. Det er ikke satt i verk spesielle tiltak på dette området.

31. desember 2017

14. mars 2018

Eva Buschmann
styreleder

Helene Thon
1. nestleder

Harald Kvame Hansen
2. nestleder

Geirr Abelsen
styremedlem

Einar Belck-Olsen
styremedlem

Lars Aksel Berge
styremedlem

Alf Magne Bye
styremedlem

Tariq Eide
styremedlem

Tone Granaas
styremedlem

Unn Ljøner Hagen
styremedlem

Eddy Kjær
styremedlem

Ann Iren Kjønneøy
styremedlem

Grete Crowe
styremedlem (ansattevalgt)

Lilly Ann Elvestad
generalsekretær

RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2017	2016
Offentlige tilskudd	1	19 691 627	21 792 966
Kontingent medlemsorganisasjoner		780 399	765 529
Husleieinntekter		250 182	234 407
Salgsinntekter		335 687	227 498
Kurs- og opplæringsinntekter		293 235	179 394
Andre inntekter		4 716 771	3 829 338
Sum driftsinntekter		26 067 901	27 029 132
Lønnskostnader ansatte	5,6	10 055 336	9 805 265
Styrehonorar	5	223 995	235 521
Pensjonskostnad	6	1 081 935	1 552 791
Arbeidsgiveravgift		1 606 528	1 683 803
Opplæringskostnader		82 251	196 991
Andre personalkostnader		223 093	212 724
Sum personalkostnader		13 273 138	13 687 095
Avskrivninger		98 784	182 409
Husleiekostnader m.m.		2 458 387	2 336 316
Telefon/porto/frakt		153 381	166 175
Kontormaskiner/inventar/IT-drift		1 227 085	1 148 046
Kontorrekvisita		35 212	35 200
Kopieringskostnader		204 641	371 103
Aviser, tidsskrifter, presseklipp m.m.		128 901	141 553
Andre kostnader (inkl. honorarer)		1 103 171	883 358
Sum kontorkostnader		5 409 562	5 264 160
Hotellkostnader		1 244 859	1 063 788
Reisekostnader		1 198 507	1 138 965
Arrangement kostnader		156 651	132 523
Tilskudd prosjekter/aktiviteter		2 882 572	4 792 897
Kontingenter til andre org.		124 755	132 309
Andre org. kostnader		33 833	18 290
Sum organisasjonskostnader		5 641 177	7 278 772
Sum driftskostnader		24 323 877	26 230 027
Driftsresultat		1 744 024	799 105
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		341 442	298 675
Finanskostnader		15 728	15 081
Resultat netto finansposter		325 714	283 594
ÅRETS RESULTAT		2 069 738	1 082 699

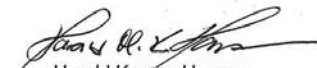
BALANSE PR. 31. DESEMBER

	Note	2017	2016
EIENDELER			
Varige driftsmidler			
Kontormaskiner	9	82 318	181 102
Sum varige driftsmidler		82 318	181 102
Finansielle anleggsmidler			
Investering i andre aksjer og andeler	3	95 000	95 000
Andre langsiktige fordringer	7	1 555 978	1 415 259
Sum finansielle anleggsmidler		1 650 978	1 510 259
Sum anleggsmidler		1 733 296	1 691 361
Fordringer			
Kundefordringer	10	757 149	730 010
Andre kortsiktige fordringer	10	1 456 698	1 292 602
Sum fordringer		2 213 847	2 022 612
Markedsbaserte investeringer	8	8 087 933	7 757 644
Bankinnskudd, kontanter	7	8 793 852	7 746 233
Sum omløpsmidler		19 095 632	17 526 489
SUM EIENDELER		20 828 928	19 217 850
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		17 269 623	15 199 885
Sum opptjent egenkapital		17 269 623	15 199 885
Sum egenkapital	4	17 269 623	15 199 885
Kortsiktig gjeld			
Udisponerte tilskudd	1,2	998 520	639 524
Leverandørgjeld		469 829	609 646
Skyldige feriepenger		1 135 552	1 102 925
Skyldige offentlige avgifter		890 960	851 770
Diverse gjeld inkl. påløpte kostnader		64 444	814 100
Sum kortsiktig gjeld		3 559 305	4 017 965
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		20 828 928	19 217 850

31. desember 2017
14. mars 2018

Eva Buschmann
styreleder

Helene Thon
1. nestleder

Harald Kvarne Hansen
2. nestleder

Geirr Abelsen
styremedlem

Einar Belck-Olsen
styremedlem

Lars Aksel Berge
styremedlem

Alf Magne Bye
styremedlem

Tariq Eide
styremedlem

Tone Granaas
styremedlem

Unn Ljøner Hagen
styremedlem

Eddy Kjær
styremedlem

Ann Iren Kjønnøy
styremedlem

Gfete Crowo
styremedlem (ansattevalgt)

Lilly Ann Elvestad
generalsekretær

Noter til resultatregnskap og balanse

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Fordringer og gjeld som forfaller til betaling senere enn ett år etter balansedagen, klassifiseres som langsiktig. Forsikrede pensjonsforpliktelser er ikke balanseført. Kostnaden er lik årets inn- og utbetaling til forsikringselskapet.

NOTE 1 OFFENTLIGE TILSKUDD

FFO mottok fra Barne-, ungdoms- og familie- direktoratet (Bufdir) et tilskudd til paraply- samarbeid på kr 14 975 000 for 2017 (2016: kr 14 750 000). Dette tilskuddet brukes til å drifte organisasjonen. Det vil si dekning av FFOs kontor- og administrasjonskostnader, samt FFOs rettighetscenter. Tilskuddet sikrer også demokratiet til FFOs 82 medlemsorganisasjoner ved at vi får finansiert kongress, representant- skap og andre arenaer for innspill, herunder likemannsarbeid og utvikling, samt til å utvikle vårt interessepolitiske arbeid. I tillegg har FFO bidratt med midler til lokale tiltak i fylker og kommuner. Inntektsføringen av FFOs driftstil- skudd er periodisert. Andre offentlige tilskudd blir inntektsført i takt med påløpte kostnader og tildelinger gjennom året.

I tillegg kommer finansieringen av FFOs prosjekter, hvor FFO mottok rundt kr 3 250 000 (2016: ca kr 5 500 000) til en rekke ulike prosjekter innen bistand, gjennomføring av «sjelden-dagen», universell utforming, infor- masjonsarbeid overfor flyktninger og bruker- medvirkning for å nevne noe.

INNTEKTSFØRING AV PROSJEKTMIDLER

Prosjektmidlene blir ved innbetaling kreditert konto for Udisponerte tilskudd. Inntektsføring skjer periodevis og tilsvarer kostnaden som er påløpt i perioden for hvert enkelt prosjekt. Det inntektsføres ikke større beløp enn det er grunnlag for i prosjekttilskuddet.

NOTE 2 UDISPONERTE MIDLER FRA 2017

Udisponerte midler fra 2017

Extrastiftelsen – «Brukermedvirkning – arena for frivillige»	562 365
Bufdir – «Arbeid med universell utforming»	230 000
Bufdir «Levevilkårskvalitet»	206 155
Sum udisponerte midler	998 520

NOTE 3 AKSJEPOSTER

Investeringer i andre aksjer

Aksjepost i Helsereiser AS	95 000
Sum andre aksjer	95 000

FFO eier 25 aksjer tilsvarende 11,5 % av aksjene i Helsereiser AS. Eierandelene til de tre andre eierne: Norsk Revmatikerforbund, Psoriasis- og eksemforbundet, Norges Astma- og Allergiforbund er 29,5 % hver.

Resultatet i Helsereiser AS for 2016 viser et overskudd på kr. 287 473.

NOTE 4 EGENKAPITAL

Egenkapital 01.01.2017	15 199 885
Årets resultat	2 069 738
Sum egenkapital 31.12.2017	17 269 623

NOTE 5 GODTGJØRELSER

Lønnskostnader	2017	2016
Lønninger	10 279 331	10 040 786
Arbeidsgiveravgift	1 606 528	1 683 803
Pensjonskostnader	1 081 935	1 552 791
Andre ytelser	305 344	409 715
Sum	13 273 138	13 687 095

Antall årsverk	17,5	17,5
----------------	------	------

Ytelser til ledende personer	Lønn	Pensjonskostnad	Andre ytelser
Generalsekretær	1 008 140	137 785	28 303
Styret (leder 1G, nestledere 1/3G, medlemmer 1,5 % av G per møte)	223 995	0	0

Revisor	2017	2016
Kostnadsført revisjonshonorar (inkl. mva.)	165 500	156 250
Annen bistand (inkl. mva.)	42 000	39 375
Sum	207 500	195 625

NOTE 6 PENSJONSKOSTNADER

FFO har hatt 20 ansatte i 2017 (2016: 19 ansatte) som er omfattet av våre pensjonsordninger. Organisasjonen er etter lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP) pliktig til å ha en tjenestepensjonsordning for sine ansatte. FFO hadde ved inngangen av året en ytelsesbasert kollektiv tjenestepensjonsordning for sine ansatte i KLP forsikring. Offentlig tjenestepensjon er en brutto pensjonsytelse. Pensjonsordningen omfatter både nåværende og tidligere ansatte. FFO er forpliktet til å betale oppregulering for tidligere ansatte, i tråd med økningen av folketrygdens grunnbeløp

pr. 01.05. hvert år.

Fra 01.01.2017 er det innført en ordning med Forsikret tjenestepensjon (Hybrid-pensjon) i Storebrand. Ordningen omfatter alle nyansatte, samt medlemmene i den ytelsesbaserte ordningen med alder 52 år og yngre pr. 01.01. 2017. FFO dekker alle kostnader bortsett fra 2 % av bruttolønn som dekkes av hver enkelt ansatt.

Pensjonskostnad i 2017 inkludert arbeidsgiveravgift fratrukket de ansattes 2 % egenandel utgjør kr 1 234 488 (2016: kr 1 799 555).

NOTE 7 BUNDNE MIDLER

LANGSIKTIGE FORDRINGER

FFO har deponert for husleie i Mariboegate 13 med kr 837 632 (2016: kr 766 535).

FFO har en tjenestepensjonsordning i KLP. FFO har betalt pliktig egenkapitalinnskudd stort kr 627 308 (2016: kr 557 686) til KLP. Egenkapitalinnskuddet skal kunne benyttes til dekning av tap eller underskudd ved løpende drift. Det er knyttet betingelser til tilbakebetaling av egenkapitalinnskuddet.

BANKINNSKUDD, KONTANTER

I posten inngår bundne bankinnskudd med kr 474 425 (2016: 477 615) som gjelder trukket forskuddsskatt.

I følge retningslinjer for tildelte midler fra Atlas-alliansen (NORAD-midler) er utbetalte midler bundne midler som står på separate konti og bare benyttes til FFOs bistandsprosjekter. I tillegg skal renter på disse midlene tilfalle formålet. Pr. 31.12.2017 sto det til sammen kr 447 168 (2016: kr 1 147 883) på disse kontiene.

NOTE 8 MARKEDSBASERTE INVESTERINGER

Deler av FFOs overskuddslikviditet er plassert i obligasjonsfond forvaltet av First Fondene.

Plassering i obligasjonsfond

First rente

8 087 933

Sum markedsbaserte investeringer

8 087 933

NOTE 9 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Kontormaskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01	296 350	296 350
Tilgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	296 350	296 350
Akkumulert avskrivning 31.12	214 032	214 032
Bokført verdi 31.12	82 318	82 318
Årets avskrivning	98 784	98 784
Avskrivningssatser	33 %	

NOTE 10 FORDRINGER

Kundefordringer er vurdert til pålydende. Det er avsatt delkredere med kr 30.000 (2016: kr 30 000). Det er ingen fordringer som forfaller senere enn et år etter regnskapsårets slutt.

Pedersen & Skogholt

REVISJON • REGNSKAP • RÅDGIVNING

Til representantskapet i Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

Pedersen & Skogholt AS
Org.nr.: 987 562 765

Idrettsveien 9, Postboks 464, 1401 Ski
Telefon: 64 85 15 00 Telefax: 64 85 15 15

E-mail: firmapost@pedersen-skogholt.no
Web: www.pedersen-skogholt.no

Medlem i Den norske Revisorforening

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Funksjonshemmedes Fellesorganisasjons årsregnskap som viser et overskudd på kr 2.069.738. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av hovedstyrets resultatvurdering, med unntak av årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000

Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Ski, 14. mars 2018

PEDERSEN & SKOGHOLT AS

Carl Martin Getz

Statsautorisert revisor

FFOs medlemsorganisasjoner

ADHD Norge	Momentum
Afasiforbundet i Norge	Morbus Addisons Forening
Astma- og Allergiforbundet	Multipel Sklerose Forbundet i Norge
Autismeforeningen i Norge	Munn- og halskreftforeningen
Bardet-Biedl Syndrom	Norges Blindeforbund
Barnekreftforeningen	Norges Døveforbund
Bipolarforeningen	Norges Fibromyalgi Forbund
Blærekreftforeningen	Norges Myalgisk Encefalopati Forening
CarciNor	Norges Parkinsonforbund
Cerebral Parese-foreningen	NORILCO, Norsk Forening for
Debra Norge	Stomi- og Reservoaropererte
Diabetesforbundet	Norsk Craniofacial Forening
Dysleksi Norge	Norsk Dysmeliforening
Forbundet Tenner og Helse	Norsk Dystoniforening
Foreningen for Blødere i Norge	Norsk Epilepsiforbund
Foreningen for el-overfølsomme	Norsk Forbund for Svaksynte
Foreningen for Fragilt X-Syndrom	Norsk Forening for Anatalresi
Foreningen for Hjertesyke barn	Norsk Forening for Cystisk Fibrose
Foreningen for Kroniske Smertepasienter	Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom
Foreningen for Muskelsyke	Norsk Forening for Nevrofibromatose
Foreningen for Søvn sykdommer	Norsk Forening Osteogenesis Imperfecta
Foreningen VCFS - DiGeorge Syndrom	NOFUS, Norsk Forening for personer
Gynkreftforeningen	med Urologiske Sykdommer og inkontinens
Hjernesvulstforeningen	Norsk Forening for Slagrammede
Hørselshemmedes Landsforbund	Norsk Forening for Tuberos Sklerose
Iktyoseforeningen i Norge	Norsk Hemokromatoseforbund
Klinefelterforeningen i Norge	Norsk Immunsviktforening
Landsforeningen for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde	Norsk Interesseforening for Kortvokste
Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende	Norsk Interesseforening for stamming og løpsk tale
Landsforeningen Alopecia Areata	Norsk Lymfødemforening
LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke	Norsk Osteoporoseforbund
Landsforeningen for Huntingtons Sykdom	Norsk Porfyriforening
Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte	Norsk Revmatikerforbund
Landsforeningen for Overvektige	Norsk Tourette Forening
Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse	Nye Pluss – hivpositive landsforening
Landsforeningen mot Fordøyelsesykdommer	Personskadeforbundet LTN
Landsforeningen We Shall Overcome	Prostatakreftforeningen (PROFO)
Leverforeningen	Psoriasis- og eksemforbundet
Marfanforeningen	Ryggforeningen i Norge
Mental Helse	Rådgivning om spiseforstyrrelser
	Ryggmargsbrokk- og Hydrocephalusforeningen
	Stoffskifteforbundet
	Turner Syndrom Foreningen i Norge
	Voksne med medfødt hjertefeil

